

Spolková činnost dr. Karla Samšiňáka

K. Samšiňák působil v následujících organizacích a spolcích :
Česká společnost entomologická, Česká parazitologická společnost,
Pekařova společnost Českého ráje, Vlastenecko-dobročinná obec
baráčnická, Spolek sběratelů a přátel ex libris (dlouholetý předseda),
Spolek českých bibliofilů, Klub sběratelů kuriozit, Junák - Svaz skautů
a skautek ČR, Klub bývalých příslušníků PTP (kronikář), loutková divadla
(např. Brouček v Praze 6)...

Napsali o Karlu Samšiňákovi

Jičínský deník 4. srpna 2008 - Náš pan doktor (k úmrtí Karla Samšiňáka)
„Už když jsem přijela na Šrámkovu Sobotku poprvé, upoutal mě velmi
brzy muž, obývající historickou „šolcárnu“ - tedy Šolcův statek. Tehdy se
blížil šedesátce a všichni o něm mluvili jako o doktoru Samšiňákovi.
Neupoutal mě svým zjevem, protože do manekýna má tento vyšší štíhlý
pán s šedivými vlasy a brýlemi daleko. Jeho oblíbeným „stejnokrojem“
po všechna ta léta, co ho znám, jsou kostkovaná košile, tvídové sáčko
a pohodlné manšestráky. Jeho kouzlo tkví v něčem úplně jiném.
Především je to člověk doslova nabitý vědomostmi. Ale ne pouze jedno-
stranně! Že je vynikajícím znalcem různé „žoužele“ - roztoči počínaje,
přes hmyz až po brouky - to nás tak nepřekvapí. Vždyť označení RNDr.
Karel Samšiňák, CSc. jistě nenabyl jen pro nic za nic. Že je vynikajícím
znalcem přírody Českého ráje - to přece s jeho odborností také úzce
souvisí! Jenže pan doktor nezná jen přírodu, ale je i obdivuhodným
znalcem historie - a nejen Českého ráje - i znalcem umění... Asi bych
ještě mohla pokračovat. Ne nadarmo mu jeho přátelé říkají „chodící
encyklopedie“. A co bylo pro nás nejdůležitější? Jeho schopnost o všem
poutavě vyprávět! Jeho výklady jsme poslouchali nesmírně rádi. Byly
protkány suchým anglickým humorem a neměly prostě chybu!... pro nás
„sobotkáře“ je to pořád náš zlatý pan doktor!...
Nezbývá než poopravit poslední větu ve vyznání neznámé autorky:
nejen pro „sobotkáře“ zůstane Karel Samšiňák zlatým panem doktorem.“

Současný majitel statku:

Současným majitelem Šolcova statku je Jan Samšiňák, nar. v Praze dne
13. 2. 1957, absolvent Přírodovědecké fakulty UK - obor antropologie.
Pracuje jako řídící letového provozu ve státním podniku Řízení letového
provozu ČR, středisko Jeneč u Prahy.

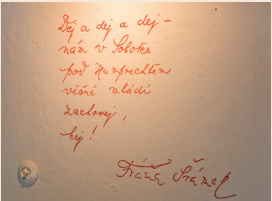
Vystavovali na Šolcově statku:

Na Šolcově statku vystavovalo od r. 1974 do r. 2013 více než 250 výtvarníků.
Proto v níže uvedeném přehledu zmiňujeme jen některá jména:

- 1975 - Václav Špála
- 1976 - Karel Svoboda
- 1976 - Cyril Bouda
- 1977, 2010 - Oldřich Kulháněk
- 1977 - Adolf Born
- 1978, 1988, 1995, 1998 - Vladimír Komárek
- 1980, 1993, 1995, 1999 - Josef Jíra
- 1981 - Jan Bauch
- 1981 - Kamil Lhoták
- 1984, 1994, 2005, 2011 - Jiří Bouda
- 1984 - Josef Liesler
- 1985 - Jiří Winter - Neprakta
- 1990 - Jiří Anderle
- 2007 - Alena Antonová
- 2012 - Bohuslav Reynek
- 2013 - Olbram Zoubek

Vystavní prostory statku:

Galerie Karla Samšiňáka se nachází v přízemí roubenky a má rozměry
6,7 x 6 m. Sň je vybavena závěsným systémem s rámy 100 x 70 cm
a 50 x 70 cm. Lapidárium vzniklo z bývalé maštale. Má rozměry
9,25 x 5,95 m a klenutý strop vysoký 2,8 až 3,4 m.

Za laskavé podpory pana Jana Samšiňáka vydala v roce 2013 firma ADJUST ART.
Tel.: (+420) 251 626 019, www.adjustart.cz © ADJUST ART, spol. s r. o.

Šolcův statek - Sobotka -

Otevřeno:

Statek je otevřen od 1. května do 31. října
denně od 9:00 do 11:00 a od 13:00 do 17:00 hod.

Kontakty:

RNDr. Jan Samšiňák
Šolcova 133, 507 43 Sobotka
GPS: 50N28,2 15E10,4

mobil : (+420) 603 520 696
e-mail: jansamsinak@seznam.cz
web: www.solcuvstatek.cz

Historie statku

5. 9. 1811	Rolník Josef Šolc dokončuje stavbu roubené ústřední budovy statku, který od té doby nese jeho jméno.
23. 12. 1838	V přízemní sednici statku (dnešní výstavní síň) se narodil básník Václav Šolc.
1855	Umírá potomek zakladatele hospodářství, Jan Šolc. Majetek se rozděluje mezi jeho 3 syny - Jana, Josefa a básníka V. Solce.
1855 – konec 19. století	Hospodářství v rukou vnuků zakladatele upadá. Rod Šolců se zadlužuje a posléze je nucen opustit statek. Nejstarší Šolc neunesl tento životní nezdar a na půdě statku spáchal sebevraždu oběšením.
14. 7. 1871	Básník Václav Šolc umírá na výminku své matky (dnešní kuchyně).
okolo roku 1900 – 1930	Na Šolcově statku se rychle střídají majitelé, budova nakonec slouží nedaleké kartáčovně jako skladiště. Neobydlené stavení chátrá.
30. léta 20. st. – 1950	Šolcův statek kupuje děd současného majitele, obchodník Karel Samšiňák. Dům ožívá četnými aktivitami. Majitelův tchán, Jan Havlík, tu pečuje o zahradu, v patře Samšiňákův syn Josef provozuje fotografický ateliér, dnešní výstavní síň se stává skautskou klubovnou.
1950	Šolcův statek je vyvlastněn státem. Samšiňákovi jsou odsud vyhnáni. Dům pak poskytuje nutné ubytování několika rodinám.
3. 5. 1958	Šolcův statek se ocitá na seznamu nemovitých kulturních památek.
1958 – 1963	Šolcův statek je rekonstruován z rozpočtu Státní památkové správy. Stavební práce postupně řídí architekti Štorm, Bušek a Lacina.
1963 – 1971	Na statku je obýván jen obecní byt v přízemí, zbytek objektu slouží jako depozitář muzea. Nedávno opravené stavení chátrá, podlahy napadá dřevomorka, neudržovaná došková střecha dosluhuje.
1971	Garsonieru v přízemí město pronajímá dr. Karlu Samšiňákovi. Ten se o bývalý rodinný majetek začíná starat jako o vlastní: iniciuje opravu doškové střechy, chemicky likviduje dřevomorku, elektrifikuje místnosti v patře, přízemní sednici předělává na výstavní síň.
1. 7. 1974	Karel Samšiňák na statku zahajuje výstavu sovětského výtvarníka J. N. Tichanoviče. Od tohoto okamžiku funguje zdejší galerie nepřetržitě až do současnosti.
1990	V rámci restitucí se Šolcův statek vrací do soukromého vlastnictví dr. Karla Samšiňáka.
2005	Dr. Karel Samšiňák předává dům svému synovi dr. Janu Samšiňákovi. Vzniká občanské sdružení Přátelé Šolcova statku, které pozvolna přebírá organizaci výstav v ústřední budově statku.
2006 – 2009	Na náklady Karla a Jana Samšiňáka (s 10% příspěvím státu) se uskutečňuje generální rekonstrukce celého areálu. Stavbu řídí Ing. Petr Zajíček a provádí především firma Durango Liberec s.r.o.
2. 8. 2008	Dr. Karel Samšiňák umírá v hospici v Prachaticích.
5. 7. 2009	Výstavní síň v roubence je slavnostně pojmenována na Galerii Karla Samšiňáka.
6. 7. 2009	V areálu statku se otevírá další výstavní prostor, vzniklý adaptací bývalé mašale na lapidárium. Jako první tu vystavuje Petr Kavan. Od této chvíle výstavy v tomto objektu pořádá Jan Samšiňák, v roubence je organizuje občanské sdružení Přátelé Šolcova statku.

Václav Šolc, básník

Na Šolcově statku se narodil i zemřel (* 23. 12. 1838 – † 14. 7. 1871)

23. 12. 1838	Narodil se v přízemní sednici Šolcova statku (dnešní Galerie Karla Samšiňáka) jako v pořadí čtvrté dítě z celkového počtu 5 sourozenců.
1844 – 1852	Školní docházka v rodné Sobotce.
1852 – 1860	Gymnaziální studia v Jičíně.
1859	Šolcovy verše otiskl časopis Lumír, později vycházejí i v Obrazech života, v Rodinné kronice, Světozoru, Květech. Své prvotiny publikuje pod pseudonymem Václav Předměstský.
1860	Na jičínském gymnáziu úspěšně skládá maturitní zkoušku.
1860 – 1869	Studuje historii na Karlo-Ferdinandově univerzitě v Praze. Studia často přerušuje, především ze zdravotních důvodů. Trpí plicní nedostatečností, zděděnou po předcích.
1864 – 1867	Příležitostně působí u kočovných divadelních společností. Čas od času se vrací do Sobotky, kde si přivydělává jako písař u notáře.
1868	S finanční pomocí mecenášky umění Eleonory hraběnky Kounicové vydává svou jedinou básnickou sbírku Prvosenky.
14. 7. 1871	Umírá na matčině výminku (dnešní kuchyně statku) na těžký zápal plic.
1880	Sobotectí studenti se zesnulému básníkovi skládají na pomník (dnes umístěný v parčíku před spořitelnou) a na náhrobní kámen s nápisem „Václav Šolc, český básník“.

Napsali o Václavu Šolcovi:

Jan Neruda o Václavu Šolcovi – Národní listy, r. 1871

„V jeho verších jest náruživě žilobití; ohnivá krev, vane z nich mnohdy dech až palčivý, předece ale příjemný. Vzdor některé neurvalosti ... je Šolc předně básníkem moderním. Má dost něžnosti u vyličení ... lásky rodinné, ohnivo lásku k vlasti, ale také velkou a opravdovou lásku k lidstvu celému. ...Lid ten chudý a opuštěný, povrhovaný malý lid je mu posvátnou schránkou, již pje nejpéknější svůj hymnus...“

K. V. Raš o skonu Václava Šolce – Ze vzpomínek II, r. 1927

„Václav Šolc vrací se jednou za horkého červencového dne z Jičína, zpocen se stavil ve Vohavči (obec Ohaveč na hlavní silnici ze Sobotky do Jičína – pozn. majitele statku) v hospodě a rychle vypil dvě sklenice piva. Náhle se mu udělalo zle; domů ho už těžce dopravili. Dostal zápal plic. Z některých rodinných důvodů se domnívám, že byl tuberkulose nachýlen, jistoty však nevím. Když ve výminku ležel v bezvědomí, pořád jen: “Mamičko, mamičko!“ a rukou, jak by v ní tužku držel, naprázdno psal. Jen asi 4 dni to s ním trvalo. Skonal dvaatřicetiletý v náruči matčině dne 14. července 1871.“

Z veršů Václava Šolce:

Úryvek ze Šolcovy básně „Naše chaloupky“ (vyšlo v básnické sbírce Prvosenky)
Chaloupky tiché, buďte požehnány!
Nad hrobem starým kolébky vy nové,
z vás první vyletěli skřivánkové,
nesouce jarní písně v nebes stany,
vy poušti širošířé zřídla čistá,
vy rajským květem posvěcená místa,
vy skvosty z rumu slávy vykopány
chaloupky naše, buďte požehnány!

Epitaf ze Šolcova pomníku na soboteckém hřbitově (z Písní v bouři, vyšlo v Prvosenkách)
„Byl den můj bouří divých pln a černým mračnem tmavý, a slunce jak by zhaslo již, mně svítil blesk jen žhavý.“

RNDr. Karel Samšiňák, CSc.

parazitolog – akarolog, znalec umění, zakladatel galerie na Šolcově statku

(* 2. 1. 1923 v Sobotce – † 2. 8. 2008 v hospici v Prachaticích)

2. 1. 1923	Narodil se v Sobotce v rodině obchodníků.
1929 – 1938	Školní docházka v Sobotce
1938 – 1942	Studia na klasickém gymnáziu v Mladé Boleslavi, ukončená maturitou.
1942 – 1944	Studia na Střední průmyslové škole automobilní v Mladé Boleslavi.
1944 – 1945	Pracuje jako obchodní příručí v podniku svého otce.
1945 – 1949	Na Přírodovědecké fakultě UK studuje obor parazitologie u prof. Otty Jírovce.
1949 – 1953	Stává se ředitelem oblastního muzea v Děčíně. Zde se utváří jeho vztah k výtvarnému umění.
1953 – 1954	Základní vojenská služba v jednotkách Pomocných technických praporů
1955 – 1983	Působí jako myrmekolog a akarolog v Entomologickém ústavu ČSAV v Praze. Objevuje roztoče z čeledi Pyroglyphidae, který žije v lůžkovinách a vyvolává alergie. Zažehňuje kalamitu, kterou v panelových domech na sídlišti Solidarita v Praze způsobilo pomnožení roztoče Tyrophagus putrescens. Včas zjišťuje napadení včelstev parazitem Varroa jacobsoni.
23. 9. 1955	Sňatek s mykoložkou RNDr. Annou Samšiňákovou, CSc., roz. Neužilovou. Děti Jan (*1957) a Hana (*1965)
1971	Po smrti otce se jako nájemník stěhuje do obecního bytu v jinak prázdném Šolcově statku, který až do znárodnění r. 1950 patřil rodině Samšiňáků.
1. 7. 1974	Na Šolcově statku pořádá výstavu grafiky J. N. Tichanoviče, čímž zahajuje nepřetržitě fungování galerie, která dnes nese jeho jméno.
1983	Ochází do penze a vrací se do rodné Sobotky. Jako pracující duchodce po určitou dobu působí v literárním archivu Památníku národního písemnictví na Starých Hradech u Jičína.
2005	Předává statek svému synu Janovi, nadále zde však organizuje výstavy.
2. 8. 2008	Umírá v hospici v Prachaticích.
22. 8. 2008	Karel Samšiňák je in memoriam prohlášen čestným občanem Sobotky.
5. 7. 2009	Výstavní síň, kterou K. Samšiňák založil, je slavnostně pojmenována na Galerii Karla Samšiňáka a opatřena jeho bustou z dílny ak. sochařky Stanislavy Kavanové.

Zkrácený přehled publikační činnosti:

1957	kniha Klíč zvířeny ČSR I, II
1973 – 1981	S V. Mikulem a J. Vitáčkem vydává časopis Okno, ve kterém mj. první vychází slavné paměti malíře Vladimíra Komárka.
1979	kniha Roztoči a klíšřata škodící zdraví člověka
1993	bibliofilský tisk O mouchách a lidech (fiktivní vědecká práce, o hubení obtížného hmyzu složeným Rudým právem aj.)